

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego**

Warszawa, dnia 7 listopada 2011 r.

Pan

dr inż. Jan Jabłkowski

Dyrektor

**Przemysłowego Instytutu Automatyki i Pomiarów
w Warszawie**

R/11/009
KNO-4110-05-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.), zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Departament Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego skontrolowała Przemysłowy Instytut Automatyki i Pomiarów w Warszawie (*Instytut, PIAP*) w zakresie wykorzystania środków publicznych na naukę w latach 2009-2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokóle kontroli podpisanym w dniu 18 października 2011 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Dyrektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonej nieprawidłowości, skontrolowaną działalność Instytutu.

Formułując ocenę pozytywną, NIK uwzględniła w szczególności relatywnie wysoką efektywność prowadzonej przez Instytut działalności naukowo-badawczej, upowszechnianie jej wyników w formie publikacji, konferencji oraz międzynarodowych targów branżowych, uczestnictwo w konsorcjach naukowych, a także podejmowanie aktywnej współpracy z sektorem gospodarczym w celu wdrożenia wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

1. W latach 2009-2011 (I półrocze) Instytut prowadził działalność badawczo-rozwojową charakteryzującą się relatywnie wysoką efektywnością naukową. Pracownicy naukowci Instytutu byli zaangażowani w realizację 370 projektów, w tym 99 projektów naukowo-badawczych finansowanych ze środków publicznych na naukę przyznanych na podstawie

ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki (Dz. U. z 2008 r. Nr 169, poz. 1049).

W badanym okresie 96 projektów zostało zakończonych i rozliczonych, z tego do szczegółowego badania wybrano 15 (15,6%). Koszt ich realizacji wyniósł 5.048 tys. zł, co stanowiło 99% kosztów planowanych na ten cel (5.102 tys. zł). Zdecydowana większość projektów (12, tj. 80%) została zakończona osiągnięciem zakładanego celu badawczego w czasie przewidzianym na ich realizację.

Problemy badawcze podejmowane w Instytucie dotyczyły m.in. zagadnień związanych z zaawansowanymi systemami automatyki przemysłowej, robotyki oraz autonomicznych systemów mobilnych, urządzeń mechatronicznych, a także metod i środków technicznych wspomagających działania antyterrorystyczne i antykryzysowe.

Wymiernym efektem prowadzonej przez PIAP działalności naukowo-badawczej było uzyskanie 32 patentów na wynalazki (w tym siedmiu zagranicą) oraz 23 praw ochronnych na wzory użytkowe. Ponadto, w latach 2009-2011 (I półrocze) Instytut zgłosił do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej 57 wynalazków w celu uzyskania patentu i 13 wniosków o przyznanie praw ochronnych na wzory użytkowe.

W Instytucie funkcjonuje Ośrodek Certyfikacji Wyrobów, posiadający akredytację Polskiego Centrum Akredytacji, prowadzący działalność związaną z dopuszczeniem wyrobów do obrotu i stosowania na terenie Polski i Unii Europejskiej.

Należy wspomnieć również, iż w badanym okresie za osiągnięcia naukowo-badawcze Instytut uzyskał kilkadziesiąt nagród i wyróżnień, w tym m.in. Złoty Medal Międzynarodowej Wystawy Innowacji Badań Naukowych i Nowoczesnej Techniki w Brukseli, Złoty Medal Międzynarodowej Wystawy Wynalazków w Warszawie i w Seulu, nagrody Prezesa Rady Ministrów, Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Końcowy wskaźnik efektywności naukowej jednostki plasuje PIAP na pierwszej pozycji w grupie dziewięciu jednostek jednorodnych.

2. W badanym okresie PIAP prowadził szereg działań mających na celu upowszechnienie osiągnięć naukowo-badawczych w zakresie automatyki przemysłowej, robotyki oraz urządzeń pomiarowych.

Pracownicy PIAP opublikowali ponad 100 artykułów naukowych w czasopiśmie recenzowanych przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a także byli autorami lub współautorami kilku monografii naukowych. Instytut był wydawcą indeksowanego

czasopisma „*Pomiary, Automatyka, Robotyka*” adresowanego do inżynierów-specjalistów czynnie zajmujących się sprawami automatyki i robotyki w praktyce zawodowej oraz czasopisma naukowego w języku angielskim pn. „*Journal of Automation, Mobile Robotics & Intelligent Systems – JAMRIS*” poświęconego najnowszym osiągnięciom w tych dziedzinach.

Instytut był organizatorem corocznych konferencji naukowych, w tym pod auspicjami Komisji Europejskiej i Polskiej Prezydencji w Radzie Europy oraz corocznych *Targów AUTOMATICON* prezentujących aparaturę kontrolno-pomiarową, automatyzację, robotyzację i laboratoryjną aparaturę pomiarową do celów przemysłowych, naukowych i dydaktycznych. W badanym okresie targi zgromadziły 963 wystawców krajowych i zagranicznych oraz ok. 15 tys. odwiedzających. Ponadto, w latach 2009-2010 realizował projekt pt. „*Fabryka Innowacji – popularyzacja osiągnięć nauki wśród młodych inżynierów*”, mający na celu upowszechnianie osiągnięć nauki polskiej i światowej wśród młodzieży akademickiej, a w maju 2011 r. zorganizował imprezę pn. „*Noc Robotów*”, której celem było przybliżenie społeczeństwu osiągnięć polskich naukowców w zakresie robotyki. Imprezę odwiedziło blisko 3 tys. osób.

3. W kontrolowanym okresie Instytut współpracował z zagranicznymi jednostkami naukowymi w celu wspólnej realizacji projektów badawczych, a także z instytucjami publicznymi oraz prywatnymi w zakresie wykorzystania w praktyce wyników badań naukowych i prac rozwojowych wykonanych przez PIAP.

W ramach współpracy naukowej z zagranicznymi partnerami Instytut uczestniczył w 25 konsorcjach realizując w szczególności projekty finansowane lub współfinansowane ze środków Unii Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Obrony (w tym: w pięciu konsorcjach jako koordynator, a w 20 jako partner).

Aktywność Instytutu w zakresie transferu wyników badań i prac rozwojowych do praktyki objęła ponad 30 umów z przedsiębiorcami krajowymi, z czego trzy umowy dotyczyły stałego i wieloletniego wykonywania przez Instytut usług naukowo-badawczych. W latach 2009-2011 (I półrocze) Instytut realizował 27 projektów wykonywanych w większości na indywidualne zamówienia innych podmiotów. Współpraca PIAP z sektorem publicznym i gospodarczym w zakresie sprzedaży wyników badań naukowych i prac rozwojowych przyniosła Instytutowi przychody wynoszące w latach 2009-2011 (I półrocze) 18.808,6 tys. zł, z tego kwotę 18.789 tys. zł stanowiły przychody z tytułu umów na wykonanie prac badawczo-rozwojowych oraz umów o wdrożenie wynalazków i wzorów

użytkowych, a kwotę 19,6 tys. zł stanowiły wpływy ze sprzedaży licencji. W badanym okresie PIAP nie odnotował przychodów ze sprzedaży patentów i praw ochronnych.

4. Działalność naukowo-badawcza Instytutu była finansowana ze środków finansowych na naukę, środków funduszy strukturalnych oraz programów Unii Europejskiej, Europejskiej Agencji Obrony (EDA), a także ze środków uzyskiwanych z działalności komercyjnej.

W latach 2009-2011 (I półrocze) przychody PIAP ze środków budżetowych wyniosły łącznie 25.949 tys. zł (tj. 22,4% przychodów ogółem), a środki pozyskane z funduszy strukturalnych (w części pochodzącej z budżetu Unii Europejskiej) oraz programów unijnych, a także EDA wyniosły 33.281 tys. zł (28,8 %). Instytut osiągnął również wysokie przychody z tytułu prowadzenia działalności komercyjnej na podstawie umów zawieranych z polskimi i zagranicznymi przedsiębiorcami. W badanym okresie wyniosły one 56.436 tys. zł, co stanowiło prawie połowę wszystkich przychodów Instytutu (48,8%). PIAP wypracował zysk w łącznej wysokości 1.350,7 tys. zł, z tego 745,2 tys. zł w 2009 r., a 605,5 tys. zł w 2010 r.

Stwierdzona nieprawidłowość polegała na wykonaniu trzech projektów (spośród 15 badanych, tj. 20%), finansowanych ze środków na podstawową działalność statutową, niezgodnie z warunkami ustalonymi we wnioskach o otwarcie zlecenia na realizację prac statutowych. Niezgodność ta dotyczyła nieterminowego zakończenia dwóch projektów oraz przekroczenia kosztów realizacji jednego projektu. Dotyczyło to następujących zadań:

- 1) w zadaniu pn. *Projekt robota o napędzie piórowo-sprężystym*, którego celem była budowa robota o napędzie piórowo-sprężystym – cel badawczy został osiągnięty w terminie dłuższym o pięć miesięcy od dwukrotnie prolongowanego przez Dyrektora Instytutu (z 31 grudnia 2009 r. na 31 lipca 2010 r.);
- 2) w zadaniu pn. *Zaprojektowanie i wykonanie tyczki pirotechnicznej*, którego celem było zaprojektowanie i wykonanie wysięgnika teleskopowego z chwytakiem służącego do chwytania i przenoszenia przedmiotów mających znamiona ładunku wybuchowego – cel został osiągnięty w terminie znacznie przekraczającym datę wyznaczoną we wniosku o otwarcie zlecenia na realizację prac statutowych; było to ponad 19 miesięcy wobec zakładanych pierwotnie dziewięciu; zakończenie realizacji projektu przekroczyło prolongowany przez Dyrektora PIAP termin o cztery miesiące (z 31 grudnia 2008 r. na 30 czerwca 2009 r.);
- 3) w zadaniu pn. *Dokumentowanie oraz upowszechnianie nowych koncepcji i rozwiązań dotyczących systemów automatyki, robotyki i pomiarów*, którego celem było

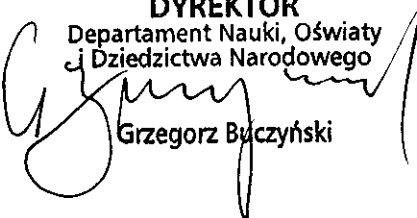
upowszechnienie wyników działalności naukowo-badawczej Instytutu w środowisku odbiorców przemysłowych – koszt realizacji projektu wyniósł 450,9 tys. zł i był wyższy od zakładanego o 9,9 tys. zł (2%).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o zapewnienie przestrzegania warunków realizacji projektów naukowych, określonych we wnioskach o otwarcie zlecenia na realizację prac statutowych.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, zwraca się do Pana Dyrektora o przedstawienie, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Dyrektorowi prawo zgłoszenia do Dyrektora Departamentu Nauki, Oświaty i Dziedzictwa Narodowego Najwyższej Izby Kontroli umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR
Departament Nauki, Oświaty
i Dziedzictwa Narodowego

Grzegorz Buczyński

